

Ridderzuring: een kwestie van arbeid en beleid

Matteo de Visser (Praktijkonderzoek Veehouderij)
en **Ab de Vos** (Plant Research International)

Ridderzuring blijft de aandacht vragen op biologische bedrijven. Ook in het project Bioveem is dit onderwerp weer opgepakt, omdat het op een paar deelnemende melkveebedrijven als een probleem wordt ervaren in het graslandbeheer en de vruchtwisseling. Bovendien, voor veel gangbare veehouders is dit onkruid een doorn in het oog en mede een reden om niet te piekeren over omschakeling.

Nauwelijks opname door melkvee

Waarom vormt ridderzuring een probleem? Wat betreft drogestofproductie doet ridderzuring niet veel onder voor gras en klaver. Weidende melkkoeien en jongvee vreten het echter niet of nauwelijks. De ridderzuring die met de grasklaver wordt ingekuild wordt nog wel opgevreten, maar zuringstengels in het hooi blijven steevast op de voergang achter. Hier en daar een zuringplant kost geen opbrengst, maar is toch onacceptabel.

Verspreiding binnen bedrijf

Ridderzuring vermeerdert zich vooral via zaadvorming. De plant kan bloeien vanaf mei tot in het najaar. Een groot deel van het groeiseizoen bestaat dus het risico dat de plant in zijn directe omgeving gaat zaaien. Of dat er zaad in de kuil of in het hooi komt, waardoor het zich snel over het hele bedrijf verspreidt (via de mest). Een klein aantal planten in een grasklaverperceel heeft altijd het risico van vermeerdering. Ook met aangekocht hooi, zeker als dat afkomstig is van percelen met natuurbeheersovereenkomsten, kan ridderzuringzaad aangevoerd worden.

Naast het geschetste risico is er ook nog de koppeling in de beeldvorming tussen dit onkruid en werkachterstand. Als dit onkruid op je bedrijf voorkomt zou je te weinig aandacht geven aan graslandbeheer. In paardenweitjes "mag" het voorkomen, maar in grasland voor melkvee niet. Dat ridderzuring een rol speelt in het imago van een melkveebedrijf mag zeker genoemd worden.

Bioveem

Een groot deel van de biologische melkveehouders heeft te maken met ridderzuring, dus ook een deel van de 17 melkveehouders in het project Bioveem. Het wordt beschouwd als een serieus bedrijfsprobleem. Ieder op zijn eigen manier werkt eraan de zuringpopulatie te stabiliseren en, zo mogelijk, te reduceren. In de eerste plaats doet men dat door planten handmatig te steken of uit te trekken, bijvoorbeeld met de zgn. lazy dog. De planten, die zo diep mogelijk moeten worden losgemaakt, worden van het land meegenomen naar het erf. Dit

kost veel arbeid. Sommigen kiezen ervoor om er een paar maanden lang één of twee uur per dag aan te werken.

Niet laten zaaien

Ook te voorkomen dat de ridderzuring gaat bloeien is een hele toer. Als de planten onverhoopt toch staan te bloeien is het advies om voorafgaand aan het maaien de pluimen af te knippen en in zakken af te voeren. Zuring kan ook hele lage bloemen vormen. Wellicht is het zinvol om daarom na elke weidesnede te bloten.

Gras is een geduchte concurrent voor ridderzuring. In een goede grasmat zullen kiemplantjes weinig kans maken. In percelen met een substantieel aandeel klaver is de zode vaak wat open. Dat biedt onkruidzaad kans om te kiemen en uit te groeien.

Het zaad van ridderzuring blijft vele jaren kiemkrachtig en wacht op licht. Wanneer er grondbewerkingen worden uitgevoerd zal er veel zaad gaan kiemen. Op die manier kan de hoeveelheid zuring in grasklaverpercelen na het scheuren, eventueel na andere voedergewassen, beduidend groter zijn dan ervoor. Veel biologische veehouders leggen dan ook het verband tussen scheuren en ridderzuring. Dit verband moet men doorbreken door rondom scheuren en herinzaai aan zuringbestrijding te doen. Hoe de hoeveelheid ridderzuring rondom scheuren en herinzaai gereduceerd kan worden, onderzoeken we in Bioveem.

Vals zaaibed

In Bioveem gaan we na of een vals zaaibed een goede strategie is voor reductie van de zuringpopulatie bij graslandvernieuwing. In een vals zaaibed gaat het er altijd om dat het onkruid gaat kiemen voorafgaand aan het zaaien van het gewas. Als er geen gewas staat zijn kiemplantjes gemakkelijk te doden met een grondbewerking. Bij ridderzuring is het bovendien belangrijk dat (de wortels van) de oude planten worden opgeraapt. Hiervoor moeten met een 20 cm diep werkende cultivator de grond en de zuringplanten goed losgemaakt worden. Rapen uit losse grond is makkelijker dan steken in grasland.

Voorwaarden voor een vals zaaibed zijn tijd, drogend weer en arbeid. Om echt te werken aan verwijdering van wortels en om een vals zaaibed goed tot zijn recht te laten komen, moeten veehouders zes weken plannen tussen scheuren en opnieuw inzaaien.

Een vals zaaibed kan zowel aangelegd worden in het voorjaar als in de nazomer. Het voor- of nagewas maakt niet uit. Uit de eerste ervaringen binnen Bioveem blijkt dat het succes evenredig is met de tijd die de veehouder uittrekt voor:

1. de duur van het vals zaaibed
2. het uitvoeren van grondbewerkingen
3. het rapen van de zuringwortels.

Tip

Koop geen kuilgras, hooi of stro waarin zaad van ridderzuring voorkomt.

Tip

Voorkom dat ridderzuring gaat bloeien, zowel bij maaien als weidesnedes.

Tip

Voor het bestrijden van zuringhaarden is een vals zaaibed aan te bevelen. Trek er wel zes weken voor uit.